

Frame Lake Model

En utmanings- och kunskapsdriven arbetsmodell skapad under flera utvecklingsprojekt. Här beskriven inom projektet Hållbar Affärsinnovation i Gävleborg, för Region Gävleborg och Tillväxtverket

Frame Lake Model

Modellen utgår från Grounded Theory, en forskningsmetod som kortfattat innebär att bygga teori utifrån den rådande verklighet som beskrivs av de personer som finns där utmaningen är som störst.

Frame Lake Model* utgår från den kontext som råder (plats) och verkliga behov (alla olika behovsägare).
Den kan först generaliseras när det är tillräckligt säkert att helheten är kartlagd (när en mättnad).

Därefter går det att ta ut delar ur helheten för att utveckla och implementera. Modellen ger stort utrymme för innovation på olika plan, med kvarstående effekter och resultat över tid.

* Modellen tog sin börjar i byn Ramsjö, i Ljusdals kommun, därav namnet.

Utmaningsdriven och tvärkunskaplig utvecklingsprocess

Arbetsmodellen har utvecklats för att göra hela inköpsprocessen inkluderande, förankrad i verkligheten och som genererar hållbara resultat.

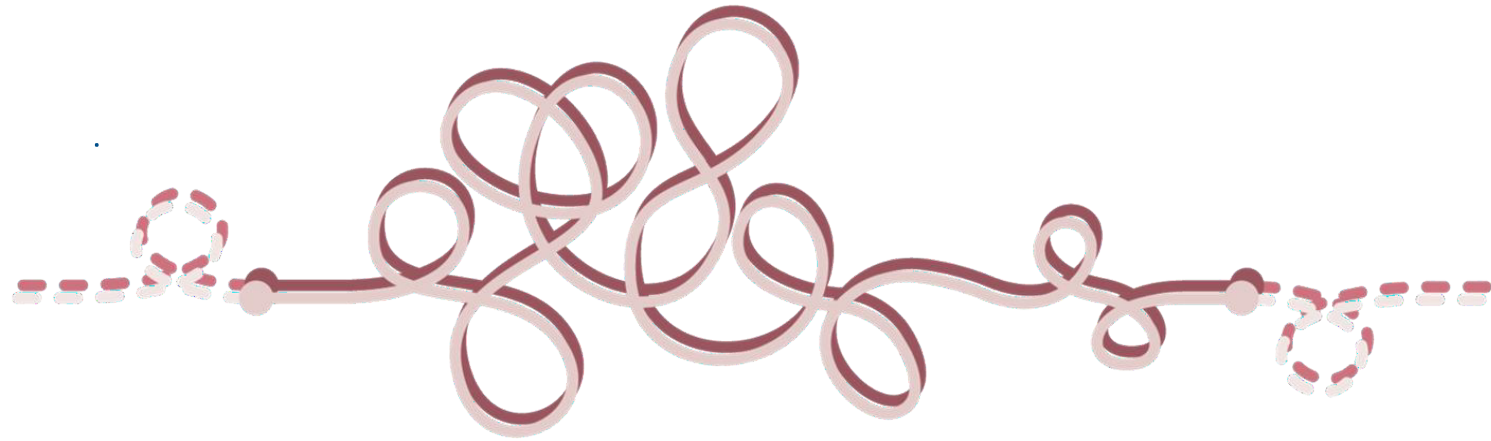
- Bättre för användarna i alla led
- Hållbart utifrån ekonomisk, miljömässig och sociala perspektiv
- Följer gällande lagar och policys

Modellen används till fördel inom inköps- och upphandlingsprocesser som:

- utvecklings-och innovationsdriven process som startar före de uttalade behoven
- ger kunskap om kontext och helhet
- utgår från verkliga behov hos användare och verksamhet som bygger på samverkan mellan alla som berörs till exempel; utförare, beställare, experter och leverantörer
- är ett projektinspirerat arbetssätt
- är ett arbetssätt som kräver mandat, mod, intresse och vilja.

Frame Lake Model – en process för utveckling

Utmaningsdriven och tvärkunskaplig utvecklingsprocess

Kunskapsriven hållbar process, med möjlighet att gå tillbaka och förankra, inspirerad av Grounded theory

Modellens utgångspunkter

❑ **Verkliga behov i fokus**

Stödjer beslut med kunskap inhämtad nära användarna, inte utifrån antaganden.

❑ **Hållbarhet, innovation, robusthet**

Hållbara, innovativa och robusta lösningarna som ska hålla över tid och skapa verklig samhällsnytta.

❑ **Identifiera utmaningar**

Helhetsförståelse baserad på empirisk kunskap, behovskartläggning och kontext.

❑ **Agilt arbetssätt**

Behov förändras därför måste arbetssättet vara levande och utvecklas kontinuerligt.

❑ **Helhet, över "stuprör"**

Utmaningen analyseras utifrån ett helhetsperspektiv; ekonomiskt, miljömässigt, socialt och organisatoriskt.

❑ **Mandat, tillit och förankrat uppdrag att arbeta med utmaningen**

Utveckling och innovation kräver kunskap, mod, erfarenhet, mandat och tillit samt vana av agilt arbete. Det behövs ett genuint intresse att träffa och arbeta med människor!

❑ **Samverkan mellan involverade aktörer**

Hållbara lösningar skapas i samverkan, inte i stuprör.

Verkliga behov i fokus

Processen utgår från det verkliga behoven, inte utifrån antaganden.

Det innebär:

Systematisk behovsidentifiering i dialog med involverade aktörer som t.ex;

- användare på alla nivåer
- personal/tjänstepersoner
- leverantörer/företag
- civilsamhälle
- experter och akademi

För att:

Skapa en relevant process med relevanta krav som leder till affärsmässiga avtal som genererar behovstillfredsställelse över tid

Hållbarhet, innovation, robusthet

Hållbara, innovativa och robusta lösningarna som ska hålla över tid och skapa verklig samhällsnytta.

Det innebär:

- Investeringar i behovsidentifiering sparar pengar på lång sikt och genererar kunskap löpande
- Lösningar skapas för långsiktig samhällsnytta
- Inköp/Upphandling blir ett verktyg för innovation och regional utveckling
- Nya lösningar behöver processas utifrån många perspektiv utan att förledas av det som "trender"

För att: Rätt process skapar nya möjligheter för SME och landsbygdsutveckling

Bättre beslutsunderlag skapar hållbart värde

En sund konkurrens bidrar till hållbar tillväxt och ett levande lokalsamhället

Identifiera utmaningen

Helhetsförståelse baserad på empirisk kunskap,
behovskartläggning och kontext.

Det innebär:

- Noggrann analys av utmaningens olika delar
- Insamling av vetenskaplig empirisk kunskap
– kvalitativ metod (intervjuer, observationer, samtal, möten/workshops)
- Analys av insamlat material
– en tvärkunskaplig och agil process
- Beskriven utmaning utifrån alla behovsägares verkliga behov- en kartläggning

För att:

Olika platser och situationer kräver
olika lösningar och därför också
olika angreppssätt

Agilt arbetssätt

Behov förändras därför måste arbetssättet vara levande och utvecklas kontinuerligt.

Det innebär:

- Modellen är agil och anpassas till varje samhällsutmaning
- Behov och kontext uppdateras kontinuerligt
- Utvärdering sker parallellt med utveckling

För att:

Göra det möjligt att möta framtida utmaningar och justera kurs efter nya insikter

Helhetsperspektiv – över stuprören

Utmaningen analyseras utifrån ett helhetsperspektiv; ekonomiskt, miljömässigt, socialt och organisatoriskt.

Det innebär:

- Utmaningen kartläggs innan lösningen formas
- Helhetslösningar kräver att budgeten följer behovet och inte tvärtom
- Utmaningen ses genom flera perspektiv; innovation, individ, ekonomi, miljö, socialt, verksamhet, leverantörsmarknad, samhällseffekt
- Helheten bryts ner i hanterbara delar, utan att helhetsbilden tappas

För att:

Kvalitetssäkra en hållbar, innovativ och robust lösning

Mandat, tillit och förankrat uppdrag att arbeta med utmaningen

Utveckling och innovation kräver kunskap, mod, erfarenhet, mandat och tillit samt vana av agilt arbete. Det behövs ett genuint intresse att träffa och arbeta med människor!

Det innebär:

- Arbetsgrupper lägger upp arbetet som ett projekt, arbetar med dokumentation och har öppenhet och transparens i allt arbete som görs
- Tillit mellan rollerna ger stabilitet i förändringsarbetet

För att:

Utan mandat och tillit faller helhetsprocessen

Med rätt förankring kan organisationen driva verkligt innovativa processer

Samverkan mellan involverade aktörer

Hållbara lösningar skapas i samverkan, inte i stuprör

Det innebär:

- Samverkan med grupper som är involverade i inköpsprocessen, som exempelvis; beställare, verksamhet, inköpare, leverantörer, experter och ideella aktörer. Det behövs olika grupper för olika ändamål, som faciliteras av de som "äger" uppdraget
- Dialoger med allas perspektiv och kunskaper (praktiska, professionella, akademiska) värderas lika, oavsett titel eller roll
- Lägg upp arbetet i projektform

För att:

Samverkan mellan olika kompetenser/kunskap/erfarenhet skapar innovation, förtroende och tillgång till fler perspektiv, vilket minskar riskerna och höjer kvaliteten för en hållbar lösning

Säkrar kvalitet, innovation och långsiktighet i leveransen

Samverkansmodell

Kärngrupp: Driver och håller i processen ex. utvecklare, inköpare/upphandlare, controller, representant för verksamhet.

- Fördjupad behovsidentifiering
- Fördjupad marknadsanalys
- Processbeskrivning
- Framtagande upphandlingsdokument

Expertgrupp: Intern kompetens, akademi, konsulter.

- Interna kompetenser kopplas till arbetet, omfattning beror på området
- Forskare och expertkonsulter kopplas efter behov till arbetet

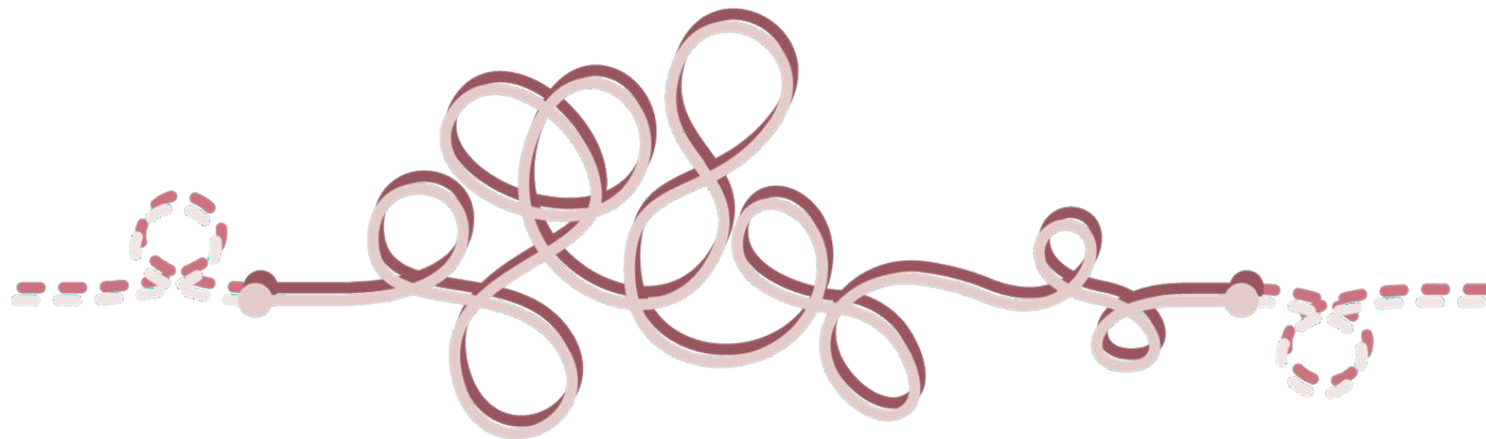
Beslutfattare: Styrgrupp, ledning.

- Ingår vid större inköpsprocesser genom styrgrupp eller kopplas in när behov uppstår
- Tidigt kopplas/informeras berörda beslutfattare

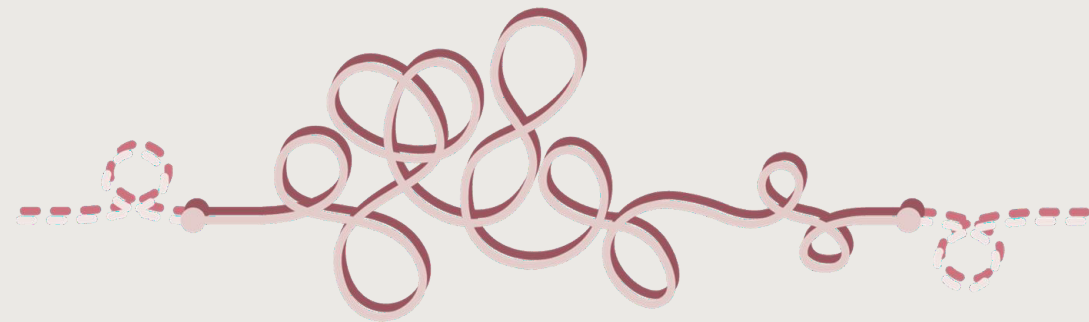
Samverkansmodell

Arbetsätt:

- Genomförandet sker i en miljö med "högt i tak" där hela arbetet processas framåt.
- Klargör roller och ansvar för respektive del.
- Möjlighet att lägga till deltagare med rätt professioner för arbetet.

Frame Lake Model i praktiken

Några exempel på där Frame Lake Model har varit helt eller delvis till grund för uppdraget

Äldres mat- och måltidssituation

Textilier inom vården

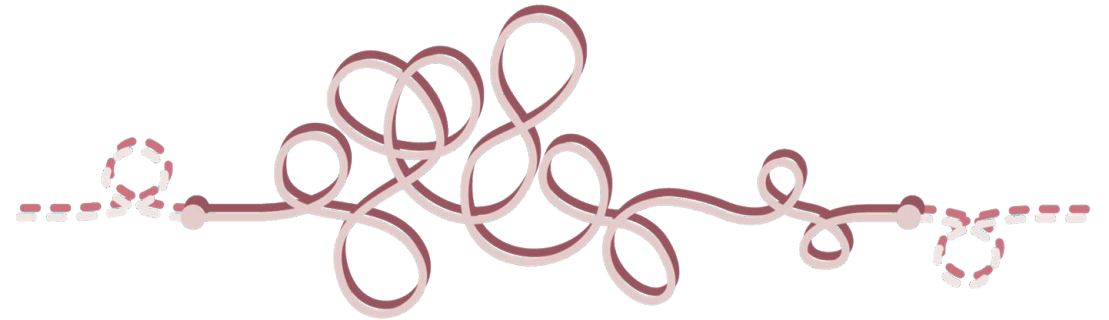
Hållbart byggande

Kategoristyrning

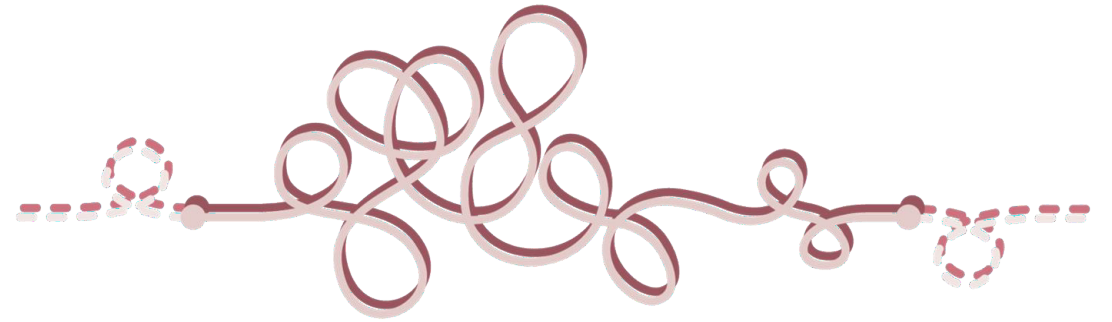

Ljus som tjänst

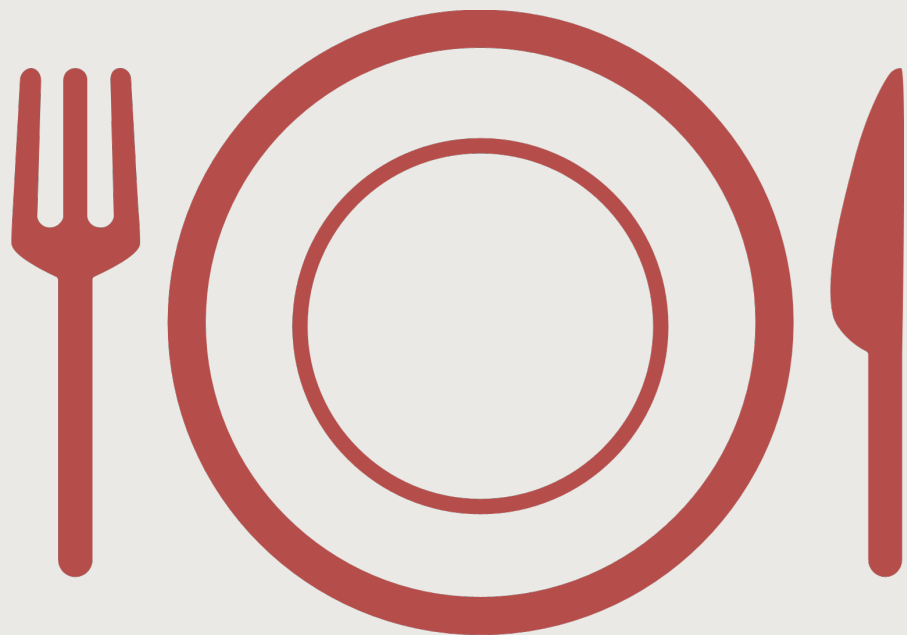

Frame Lake Model i praktiken

- Hur ser processerna ut?
- Vilket är arbetssättet?
- Och hur mäts effekter och utfall?
- Från upphandling till inköpsprocesser till goda affärer

Frame Lake Model i praktiken

Äldres mat- och måltidssituation

Arbetsätt:

- Utmaningen att äldre äter för lite
- Kunskap om kontext och de verkliga behoven, skapa grupper som arbetar i utvecklingsprocesserna och som deltar i utvärderingar, analyser och resultat

Effekter:

- Äldre upplever högre grad av delaktighet – mår bättre
- Skapar kontroll över de verkliga behoven – meningsfullt att arbeta med utveckling framåt

Utfallet över tid:

- Kräver förankring i besluten – riskfaktor (om någonting är bra, betyder inte att det består)

Kunskapsgenerering:

- Människorna "i processerna" bär kunskapen och arbetssättet med sig

Textilier inom vården

Arbetsätt:

- Utmaningen är komplex
- Hållbarhet, cirkularitet – Agenda 2030
- Kunskap om kontext, behoven på alla plan, branschen
- Kontroll på alla olika typer av flöden - genererar och driver hållbarhet

Effekter och utfall:

- Hållbara krav – skapar utvecklingsbara resultat
- Reparerade kläder – kontroll, optimering, innovation
- Ökad kunskap genom samverkan – vad är nästa steg... alltid framåtlutad

Hållbart byggande

Arbetsätt:

- Regional utveckling – hur ska vårt samhällsbyggande se ut?
- Kunskap om förutsättningarna för byggföretagen, grossister, "kringföretag" – en kartläggning
- Kunskap om beställarnas förutsättningar, inköpsprocesser, intern kunskap – mappa kartan
- Kunskap om politiska mål, policys samt ledning och styrning – möjliggöra förändring genom att tydliggöra målen
- Interna projektledare med mandat eller förmåga att samverka

Effekter och utfall:

- Skapa en tydlig och transparent process och ett arbetsätt som går att följa uppifrån och ner och tillbaka.

Ljus som tjänst

Arbetsätt:

- Innovation, regional utveckling, hållbarhet och cirkularitet
- Användarnas behov i fokus, möten med branschen, kunskap om kontext

Effekter:

- SME-företag fick avtalet
- Kunskap om innovativa lösningar – möjligheten att tänka nytt och på ett annat sätt

Utfall:

- Bättre för användarna
- Billigare för kommunen
- Stora miljömässiga vinster

Hållbara affärsinnovationer i Gävleborg

Medfinansieras av
Europeiska unionen